Ч. 38. Неділя 18 лютого (3 марта) 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — До ситуациї. — З Хіни.)

На початку вчерашного засїданя палати послів подав президент до відомости вислїд вибору до комісиї довгу державного і відповідав на передвчерашне запитанє п. Кайзера в справі неспосібности парляменту до поважної роботи. Президент сказав, що зробить все, що лиш зможе, аби тому зарадити, але на основі реґуляміну не може він відкидати наглих внесень, однако звертає увагу внескодавців, що для їх внесень буде лїпше, коли без ухвалення наглости будуть передавані комісиям. Відтак зачали ся звичайні довгі бесїди Чехів і опозицийних Нїмцїв в справі інтерпеляций і ріжних наглих внесень. Остаточно приступлено до дискусиї над наглим внесенєм пос. Цінґера в справі 8-годинного часу працї в копальнях вугля. Дискусия була дуже жива і остаточно палата в голосованю відкинула наглячість 113 голосами против 108, а само внесенє передала комісиї социяльно-политичній. Відтак закрив президент засїданє і назначив слїдуюче на понедїлок на 5-ту годину по полудни. Між відчитаними вчера внесенями есть одно пос. Вольмаєра о знесене посольских диєт доти, доки палата не розпічне поважної працї. Правительство предложило кілька проєктів законів.

Wiener Allg. Ztg. доносить, що ситуация политична вчерашного дня поправила ся. Як зачувати в парляментарних кругах, прийшло вже до порозуміня з Чехами, в наслїдок чого перше читанє закона о контингентї рекрутів відбуде ся ві второк. На скликанім на понедїлок пополудне засїданю палати мають бути ухвалені зміни денного порядку, а то в тім напрямі, що закон о рекрутах прийде перший під паради. Наради над тим законом в комісиї будуть дуже приспішені, так що ще в слїдуючім тиждни закон буде полагоджений в другім читаню. Також що до инших предложень мало вже прийти до порозуміня між правительством а Чехами. Однако то порозуміне відносить ся вже до сесиї, котра відбуде ся по Великодни. Крім закона о рекрутах буде перед сьвятами полагоджений ще й закон о горівчанім податку. Коли Нїмцї не будуть робити великої обструкциї то оба закони будуть ухвалені перед сьвятами.

Times доносить, що росийско-хіньский договор містить між иншими такі постанови: Хіньске правительство зобовязує ся не держати ніякого войска в тих місцевостях, де будова зелїзниць не скінчена, або де ще не розпочала ся. Всї урядники, що провинили ся в справі послїдної ворохобні, мають бути здеґрадовані. Росия постановляє, яке оружиє має носити полїцийне войско. Артилерия виключена. В Манджуриї, Монголії і хіньскім Туркестанї не вільно зелїзниць, копалень пі ніяких инших концесий удїляти підданим инших держав крім Росиї. Також Хінцям самим не вільно будувати зелїзниць. В окрузї Ньючван не вільно ніяких земель відступати чужинцям.

Новинки.

Львів дня 2 го марта 1901.

— **Рух поїздів** привернено на зелїзници локальній на шляху Львів-Клепарів-Янів, дня 28-го лютого.

— **Непорядок в бобрецкій касї хорих** викрило тамошнє староство і засуспендувало управителїв каси в урядованю, а управу передало в руки повітового комісаря п. Ольшаньского.

— **В справі Новицкого**, котрого увязнено, як ми вже доносили, в Гамбурзї, подають дневники вже більше подробиць. Увязнено его через те, що папери, котрими виказував ся, виставлені на его властиве імя, а пашпорт на імя Емиля Ланґа, тої суперечности він не умів пояснити. Межи паперами его найдено також книжочку щадничу на внесе тисяч корон; книжочка записана на львівске товариство стрілецке, в котрім Новицкий був секретарем. Перед виїздом зі Львова ескомптував він векслї свого брата, а також пп. Богдановича, Краха, Барщевского, Смолиньского, Маковича і и. Один урядник маґістрату підписав Новицкому вексель на значнійшу суму. Є підозріне, що Новицкий також підробляв на векслях чужі підписи. Показує ся, що він спроневірив також складки на Вавель, лише не знати, кілько. Перед виїздом заставив у Львові чиюсь книжочку щадничу на 350 зр.: доказ на те найдено при нїм. При тім станї річи загальна сума дефравдаций, яких допустив ся, буде імовірно значно більша, нїж зразу гадали.

ХОСЕННИЙ ЗЛОЧИН.

(З французского — Франсоа Коппе)

Одного парного вечера в червни сидів дядько Комин (так его звали мешканцї села Сан-Мартен за-для сильного куреня) на лавочцї перед своєю трафікою, і пикав як звичайно люльку. Петро Массон, — так звав ся з роду — вислужений підофицир, коротав свій вік, продаючи в своїм малім крамі, крім тютюну, всїлякі дрібницї. Молоді люди, що то радо слухають оповідань про війни, любували ся в его споминах зпід Сольферіна або з часів облоги Парижа, а старі поважали его, бо він не давав нїкому упити ся в своїм крамі, кажучи до такого, що его вже напиток розбирав: „Но на нинї досить!“

Так то сидів дядько Комин того вечера перед своїм крамом; нараз побачив на кінци дороги сьвященика, котрий по звичаю ішов до него купити собі табаки. А що оба вже від давна жили в дружбі, то поздоровкавшись, присїв сьвященик до старого вояка, і зачав сейчас розмову.

Але дядько Комин був нинї якось мовчаливий. Хоч і як вихваляв сьвященик черешнї, вказуючи, що сего року добре зародили, то старий вояк мовчав, і видавалось, мов би сего дня сьвященик був ему не на руку.

— Отче добродію — промовив він нараз — ви нїколи не бачите мене в церкві, але не гнїваєтесь за се на мене, бо знаєте дуже добре, що я сам мов палець, і не можу замикати мого краму. Яж і побожний, а як прийде по мене та з косою, то я певно пішлю по Вас, і спокійно вийду до неба, бо я не зробив нїчого непростимого. Але одна справа не дає менї спокою, і вже часто хотів з Вами про се побалакати.

— Нїчо лекшого, — відповів сьвященик, здивований поважним тоном бесїди дядька Комина — я кождої суботи, від 5 до 6 години, в сповідници....

— Але нї, — перебив ему инвалїд — суть хвилї, коли питаюсь, чи сей вчинок найгірший, чи найлїпший в моїм житю.... Я розповім его Вам, отче добродію, але він лишить ся при нас?

— Певно, що так, — відповів сьвященик — я мовчу і по за сповідницею, і єсли розповідаючи, можете улекшити вашій совісти, но то....

— Зачинаймо-ж, в імя Боже — кликнув вояк — ...але подія страшна! Но думаю, що ви осудите мене поблажливо.... Но далї, я.... убив одного чоловіка!

— Сьвященик аж підскочив на лавцї, але дядько Комин мов би сего не бачив, лиш спокійно набив собі люльку, закурив єї, кілька разів пикнув, і говорив:

— Вже в 1868 роцї був я старим вояком, бо мав тогдї 14 лїт служби. Був сержантом, і таким мусів остати, бо якось нїколи не ішло менї з письмом. В моїй компанії був охотник, котрого я від першої хвилї полюбив. Се був гарний молодець, русявий, з палкими очима; в его стати було щось „висшого“, і я сказав собі зараз: О сей ще зайде далеко!

— Людвик Паскаль, так звав ся, був приділений менї до науки, а так складно брав ся до річи, що за 6 місяців мав висшу ранґу від мене. Але сего не дав менї відчувати. Вскорі став він найлїпшим підофициром в компанії. Так прийшла війна в 1870 роцї, а всї чудувались з его відваги підчас атаку і відвороту. Під Шампінь були би Прусаки мене раненого полонили, єсли би не Паскаль, котрий, помимо своїх двох ран, завів мене під найгустійшим градом куль до амбулянсу.... Чиж для того чоловіка не мусїв я віддати ціле моє серце?

Сейчас по капітуляциї він відвідав мене і я міг вже тогди ходити, підпираючись палицею — і я дуже утїшив ся, побачивши его поручником, з хрестом заслуги на грудех. Я плакав з радости. Таж він вже в 25-ім роцї поручник! Чи не мусїв він стати колись ґенералом? Его перенесено до Бордо, а я остав ся ще три роки при полку; відтак взяв свій „абшид“. Але дорогий Паскаль не був таким чоловіком, щоби міг забути свого давного товариша з войска! Що два місяцї приходив від него лист, а в нїм кілька крейцарів на тютюн і инші дрібницї.

Так минув якийсь час. Взявши абшид, я найшов собі місце наставника при розкопуваню двірця зелїзничого в Жорі. Одного дня стояв я на візку між старим зелїзєм, коли нараз почув моє імя. Я оглянув ся, передімною стояв поручник по цивільному. Він спитав зараз, як менї веде ся та чи я вдоволений з місця.

— **Немила пригода.** З Берлина доносять: Цїсар Вільгельм переїздив оногди повозом і на скруті улицї стрітив електричний трамвай. Ще одна хвиля, а було би прийшло до катастрофи. Але цїсарский візник задержав на місци конї, так, що трамвай зачепив лише боком і відорвав від повоза ступінь. Цїсар не стратив гумору і з усьмішкою на устах відповідав на тисячні оклики в єго честь товпи, що зібрала ся коло ушкодженого повозу.

— **Експльозия динаміту.** З Фонтенбльо у Францнї доносять, що в тамошнїй фабрицї динаміту лучила ся експльозия з незвістної причини. Чотири робітницї страшно покалїчені.

— **Пиво в касинах.** Буває, що касина тримають пиво для своїх членів і длятого, що продають єго лише членам, не платять пропінацийної належитости. Розуміє ся, що на те кривдують собі пропінатори. Отже справа оперла ся аж о адміністрацийний трибунал. Касино в Ланцутї, т. зв. „Міщаньске стоваришенє", шинкувало своїм членам пиво. Пропінатор удав ся до староства, а се заборонило касинови шинкувати. Справа перейшла всї інстанциї, а сими днями була предметом розправи в адміністрацийнім трибуналї, до котрого відкликало ся касино против рішень низших інстанций. Отже трибунал відкинув зажаленє і орік, що касино без уваги на те, чи має який зиск з шинкованя чи нї, все таки торгує пивом. Рішенє се буде особливо не всмак тим „касинам", які дотепні шинкарі закладали по містах лише на те, щоби без пропінацийної оплати шинкувати пивом. Они закладаючи „касино", вписували до него членів за якою небудь оплатою або й цїлком без жадної оплати кождого, хто переступив поріг того касина, щоби випити склянку пива. Були се попросту покутні шинки, що дотепним способом увільняли ся від пропінацийної оплати.

— **Пакостний злодій.** До пивницї ресторатора Фукса при ул. Ягайлоньскій закрав ся в ночи якийсь злодій, котрий хотїв видко коновками виносити вино з бочок, але здаєсь, хтось єму в тім перешкодив. Злодій, як видко, пакостний чоловік, коли видів, що не може нїчого винести з пивницї, лишив в нїй одну коновку повну білого а другу повну червоного вина і випустив вино з двох бочок а з третої мід. Коли властитель вчера в полудне заглянув до пивницї, побачив там лиш одно велике озеро з вина і пива. Злодій випустив 139 лїтрів білого вина, 63 лїтрів червоного і 75 лїтрів меду.

— **Побір войсковий.** В ц. і к. командї X. корпусу в Перемишли: в Журавнї 18—20 марта; в Жидачеві 21 і 22 марта; в Миколаєві 23, 26 і 27 марта; я Стрию 28—30 марта, 1—3 цьвітня; в Сколїм 17—20 цьвітня; в Калуши 22—27, 29 і 30 цьвітня; в Долинї 1—4 мая; в Рожнїтові 6—8 мая; в Болехові 9—11 мая; в Бірчи 18—21 марта; в Добромили 23, 26—29 марта; в Перемишли 30 марта, 1—3, 17—20 цьвітня; в Кривчи 22—24 цьвітня; в Динові 26, 27, 29 і 30 цьвітня; в Березові 2—4, 6—9 мая; в Ряшеві 18—23, 26—30 марта, 1—3 цьвітня; в Ліску 29 і 30 марта, 1 цьвітня; в Лютовисках 18, 19 марта; в Устриках долїшних дня 21-го -23-го марта; в Балигородї 26—28 марта; в Сяноцї 2, 3, 17—20, 22—24 цьвітня; в Римановї 26, 27, 29 і 30 цьвітня; в Коросні 1—4, 6—11 мая; в Старім Самборі 18—23 марта; в Турцї 26—30 марта, 1—2 цьвітня; в Самборі 17—20, 22—26 цьвітня; в Дрогобичи 27—30 цьвітня, 1—4, 6—11 мая; в Раві 18—23, 26—30 марта; в Янові 1—3 цьвітня; в Городку 17—20, 22 і 23 цьвітня; в. Судовій Вишни 24—27 цьвітня; в Мостисках 29 і 30 цьвітня, 1—4 мая; в Комарнї 17—20 цьвітня; в Рудках 23—25 цьвітня; в Яворові 26—30 цьвітня, 1 мая; в Краківци 3, 4, 6 і 7 мая; в Синяві 29 і 30 марта, 1—3 цьвітня; в Ярославі 17—20, 22—26 цьвітня; в Цїшанові 23—27 цьвітня; в Любачеві 29 і 30 цьвітня, 1—4 мая. — В окрузї ц. і к. команди I. корпусу в Кракові: в Горлицях 18—23 і 23 марта; в Мушинї 18 і 19 марта; в Новім Сачи 21—23, 26—30 марта, 1 і 2 цьвітня; в Грибові 22—26 цьвітня.

— **Нова філія „Просьвіти"** засновує ся в Комарнї на повіт рудецкий. Дня 7-го н. ст. марта відбудуть ся в Комарнї (в сали читальнї „Просьвіти") перші загальні збори філії з вічем господарским, а вечером (в сали Каси задаткової) концерт в память 40-вих роковин смерти Тараса Шевченка.

— **Померли:** О. Кароль Белкот, парох Райтаровичах, мостиского деканата, дня 26 лютого скоропостижно, в 47-ім роцї житя а 17-ім сьвященьства; — Вячеслав Єкель, інжинер міский в Перемишли, дня 28 лютого, в 30-ім роцї житя; — Михайло Монне, властитель цукорнї у Львові, дня 28 лютого, в 74-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Ради господарскі.

— Робота в марци. В марци іде сонце щораз висше і щораз більше огріває наші сторони, аж наконець дня 21 марця переступає рівник, і тогди вже зачинає ся астрономічна весна. Правда, що у нас ще й в цьвітни буває нераз студінь і паде сніг, але буває і так, що иноді вже й в марті можна брати ся до роботи в поли. Отже скоро сніг стопить ся, то треба зараз подивити ся, як вийшли з під снїгу озимі засіви і конюшина. Скоро би на засіяних полях стояла вода, то треба єї спустити. Де мороз попідносив ростинки в гору, або де миши повертали нори, то треба поле привалкувати. Скоро тепло і красне времья а земля достаточно підосхла, треба брати ся доораня. До тої пори треба вже плуг прилагодити і постарати ся о як найлїпший. При виборі плуга не треба дивити ся на то, що хтось єго захвалює, але чи він дїйстно добрий до нашого ґрунту. Від доброго плуга вимагає ся, щоби він добре і рівно різав, з гори, в спід і вздовж, щоби добре відвертав а при тім добре дробив землю, щоби єго можна поставити до такої глубини, до якої хто хоче, і щоби не треба великої сили до тягненя. Але й той, хто оре, повинен розуміти свою роботу: він повинен уміти вибрати найлїпшу пору до ораня; знати, як глубоко плуг пустити, які робити загони і грядки, та куди пускати скибу. Де спад ґрунту не великий, там оре ся скиби в напрямі того природного спаду; коли же ґрунт положений стрімко, то оре ся або впоперек спаду або косо. Дуже добре єсть переорювати поле, оране вздовж, від часу до часу і впоперек; поле через то лїпше вирівнює ся а земля лїпше роздроблює ся. — На сіножатах треба розкидати а мох стягати боронами. Де можна, там треба сіножать наводнювати, спускати весняну воду на сіножать. — В городї треба копати, а цїлий город подїлити на кватири так, щоби можна в нім удержати зміну плодів. Готовий компост треба пересївати і лагодити до навожения під городнину, а закладати нові купи компосту. Лагодити роз-

---

— Але чи знаєте пане поручнику, — сказав я — що нинї перший раз бачу вас по цивільному?

— Но, любий Петре — відповів — від нинї вже мене инакше не побачиш.

— А то як? — поспитав я з жаром.

— Я вже не воях, взяв свій абшид!

Мене перейняв жаль. Такий бравий воях з такими виглядами на аванс бере абшид! То він мусить мати якусь особливу причину! Відтак виліз до мене на візок і розповів свою історію. Женщина!... Я-ж міг того догадуватись! Покинув службу задля одної женщини! В Тульонї, де полк Паскаля в послїдне стояв, залюбив ся в донцї одного професора. А що нї він нї дївчина не мали кавциї 30.000 франків, а дуже хотїли подружитись, то він виступив і на щастє найшов добре місце у одного банкира в Парижи. Він чув ся надзвичайно щасливим з своєю молодою жінкою і запросив мене, щоб єго відвідати в малім мешканю на пятім поверсї при бульварі Батіньольо.

Найблизшої недїлї пійшов я на се запрошенє, а коли побачив паню Паскалеву, то зміг порозуміти пристрасть мого поручника. Виглядала мов ангел, а обоє любили ся до нетямки. Молода жінка поводила ся зі мною, як з старим другом свого чоловіка, гостила мене як найлїпше, і я бажав, щоби тій парі все щастє сприяло.

Шеф Людвика так єго полюбив, що по двох лїтах взяв єго за свого спільника. Тепер ходив поручник що день на біржу і вигравав богато гроший. І в родиннім пожитю був дуже щасливий.

За чотири роки привела єму жінка двоє дївчат і одного хлопця, пречудні русяві дїти. Тепер вже не мешкав поручник на пятім поверсї на бульварі Госмана; при їдженю услугував нам служачий. Мене приймали рівно щиро Людвик, жінка і дїти.

Так ішло аж до зими 1880 року. Коли я як звичайно обідав у поручника першої недїлї в грудни, замітив, що він був незвичайно розсїяний і прикусував задумчиво кінцї вусів.

— Що тут стало ся? — думав я, підійшовши. Дїти єго ростуть здорові, єго жінка також ще така гарна, чи може єго інтереси не ідуть вже так добре? З грішми якось завсїгди таке лихо.

Коло 10-ої години вечером обійшов я з лїхтарнею в руцї дворець і вернув скоро назад до моєї деревляної буди, бо на дворі було студено і вогко. Нараз потягнув хтось за дзвінок. Хто се міг бути? Я отворив і при сьвітлї моєї лїхтарнї пізнав зараз поручника, затуленого в свій кожух. Ах, я зараз знав, що мусїло стати ся щось незвичайного.

— Массоне! — закликав остро, — можеш зі мною пійти.... але зараз?

— Чому нї!... Зараз! — відповів я не надумуючись.

— Можеш відійти.... на дві години!... так, щоби сего не знали?

— Дуже легко! Я-ж тут сам. Хто мною клопочеь?

— Добре, то ходи!... Згаси лїхтарню, замкни двері і ходи за мною.

Я очевидно послухав, але не причував нїчого доброго. Він так скоро ішов, що я ледво зміг наспіти.

Ми ішли вздовж берегів аж до австерлицкого моста. Він не говорив нї слова; я часом дивив ся тривожно на него з боку. Менї впав єго замітний вид і я хотїв єго вже питати, але не сьмів.

Коли ми переходили попри галї з вином, пробормотав він крізь зуби:

— Ти втомив ся? Чи зможеш іти аж до Esplanade des Invalides? Там маємо дїло.

Тої дороги я нїколи не забуду. Ми майже нїкого не стрічали, така була нагода. Часом переїхав оподалік який омнібус і се було все, що ми чули. Вкінци прийшли ми на еспляняду.

Паскаль утомлений упав на лавку.

— Сїдай — сказав до мене.

Коли я сїв коло него, вхопив мене за руку; єго рука була зимна як лїд.

— Ти любиш мене, правда?

— Певне! та-ж се розуміє ся само собою. Длячого так питаєте?

— Бо хочу від тебе щось великого.

— Говоріть!

— Слухай, я зруйнований!

Мов удар штилєту вразили ті слова моє серце.

— Пропащий!.... і без ратунку! Длячого я не остав бідним офіцером, що по заплаченю харчу і мешканя має лише 20 франків в кишенї. Подумай, мій спільник, Кільман, се негідник, він надуживав мого підпису, замотав мене в спекуляциї, так, що за 2 місяцї все завалить ся над моєю головою. Тогди я збезчещений.

Я що йно не зімлїв.

— Я був лише слабодушним — говорив він дальше по якімсь часї — а не злим. Зруйнований... Зруйнований!... Але будь спокійний, Массоне, твій поручник не збанкротує. Коли менї Кільман вині описав по правдї наше положенє повне розпуки, то я прийшов домів і хотїв собі кулею лоб розбити.

— Ви хотїли себе застрілити?

— Чи-ж ти хотїв би, щоби твій поручник був увязнений, збезчещений, вилучений з почетної леґії? Нї, менї не лишає ся нїчого ин-

садники і теплі скрині, та старати ся о то, щоби мати як найранїшу городнину для себе і на продаж. — Хто би хотїв заводити собі сад, нехай уважає, яке на него вибрати місце: затишне, тепле, не мокре, але й не сухе. При садженю молодих дерев, треба особливо на то зважати, щоби корінє в новім ґрунтї було так само уложене, як давнїйше, щоби не було позагинане і щоби деревце не було глубше закопане або присипане землею, як стояло давнїйше. Ушкоджені при викопуваню корінцї треба острим ножем гладко пообтинати. То треба зробити вже день перед засаджуванєм, а корінє вмочити в рідко розроблену глину. Засаджене деревце треба підсипати землею і довкола него зробити ямку мов би широку миску. При садженю можна додати трохи компосту, але нїколи сьвіжого гною. — Робочі зьвірята треба тепер особливо доглядати, бо раз они линять ся і суть вражливійші на всілякі зміни, а відтак треба буде їх до роботи, отже повинні мати силу до того. — В хліві треба дуже зважати на поросні льохи і памятати на то, щоби підчас породу нїхто инший не заходив до хліва, лиш той, хто годує льоху. Молоденькі поросятка найлїпше зложити до коша і тепло їх вкрити і аж по всім припустити до льохи. Дуже добре єсть держати поросятка через перших 6 до 8 днів окремо і припускати їх 4 до 5 разів на день до льохи; тим способом не допустить ся до того, щоби льоха подушила або й поїла пацята.

— Про осушуванє мокрих ґрунтів. (І.) Звідки бере ся вода на якімсь ґрунтї і длячого буває мокрий, мочароватий або й багнистий ґрунт? — 1) Коли в споді під ґрунтом знаходить ся така верства, котра не перепускає води, то підспідна вода збирає ся тут щораз більше, і робить ґрунт вохким, мочароватим; — 2) коли вода з рік, озер, ставів, жерел підтікає під ґрунт сподом, то робить на нїм багна, охаби і трясавицї, в котрих вода прибуває і опадає в міру того, як прибуває і опадає в рїцї або ставі; — 3) коли краєм якого ґрунту звичайно попід горби добувають ся жерела, то вода з них розливає ся на ґрунтї і робить его вохким, млаковатим; — 4) коли вода по снїгах і дощах не може увійти в землю лиш стоїть верх неї, то творить більші або меньші калабанї і багна. Того рода ґрунти бувають мало або й зовсім не ужиточними, а щоби з них мати якийсь хосен, треба їх осушити. То робить ся слїдуючими способами: а) спускає ся воду отвертими ровами; — б) спускає ся воду в спід; — в) спускає ся воду по під спід критими ровами або т. зв. дренами; г) осушує ся ґрунт відповідним обробленєм. Отвертими ровами спускає ся воду там, де єї дуже богато, де т.зв. верхна вода і де отверті рови не стоять на перешкодї. На малих, вузких парцелях отвертий рів не приніс би хісна, бо то, що зискалось би на осушеню, стратилось би на ґрунтї, замість ґрунту були би рови. Отверті рови добре длятого копати лиш на просторих ґрунтах, до котрих приступ можна би улекшити містками, як н. пр. на великих ставищах і т. п. Але чи то воду спускає ся отвертими ровами, чи дренами (критими ровами), завсїгди треба на то памятати, щоби вода мала в них добрий спад, бо без спаду вся робота буде до нїчого. Отже хто хоче осушити свій ґрунт повинен насамперед добре виміряти або бодай виміркувати, в котру сторону могла би вода мати спад.

— Так звана покладна хороба у коров. Др. Штаперт звертає в господарскій ґазетї Schweizer Bauer увагу на хоробу, на яку западають часто корови перед самим отїленєм або й по отїленю. Хороба та приходить по найбільшій части нагло в ночи. Корова покладає ся і не може вже стати; коли рано приходять давати їй їсти, не можна єї нїяк зігнати, але коли поставити пашу перед нїю, то она буде їсти з апетитом. Коли лишити єї й дальше, нехай собі лежить, в тїй надії, що она сама встане, то по найбільшій части корова пропала, бо єї опісля таки зовсім пошибне (спараліжує). Дуже часто можна корову ще виратувати, коли підсуне ся під нюю міхи або ужиска і підойме ся єї, до чого треба шестеро або й осьмеро людий. Коли корова постоїть відтак 5 до 10 мінут, то звичайно подужає. Коли же не може нїяк станути на заднї ноги, то треба зараз закликати ветеринария, щоби той переконав ся, чи корова не зломила якої кости. В такім случаю нема иншої ради, лиш треба єї дорізати. Коли же корова може трохи постояти, тогди треба натирати її ноги простим або камфоровим спіритусом, а коли дуже змучена, треба під ню грубо підстелити і положити; однакож треба єї що дня кілька разів підоймати і натирати а за кілька днів она зовсїм подужає.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Ціна збіжа** у Львові 1 марта: Пшениця 7·50 до 7·80; жито 6·50 до 6·75; овес 6·40 до 6·50; ячмінь пашний 5·60 до 5·80; ячмінь броварний 6·40 до 6·70; ріпак 10·27 до 10·75; льнянка 10·— до 10·50; горох до варення 7·12 до 12·—; вика 7·50 до 8·—; бобик 6·— до 6·25; гречка 7·— до 7·25; кукурудза нова 5·50 до 6·—; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 45·— до 65·—; конюшина біла 35·— до 75·—; конюшина шведска 50·— до 85·—; тимотка 20·— до 26·—.

— **Ціна телят, свиней і овець** на заріз у Відни 28 лютого: На торг привезено 4159 телят; 2144 живих свиний; 2584 патрошених свиний; 405 патрошених овець, 1550 ягнят. Патрошені телята плачено 69 до 80 с., лїпші 82 с. до 1·08 К., найлїпші 1.10 до 1.16 К. — Молоді свинї плачено по 56 до 74 с., патрошені свинї на мясо по 68 до 96 с.; товсті свинї по 86 до 94 с.; підсвинки по 76 до 92 с., важкі по 1.— до 1.04 К. — Патрошені вівцї по 56 до 76 с. за кільо. — Ягнята по 10 до 26 К. за пару. — Овець пригнано 1368 штук. Торг був лїпший, цїна підскочила; експортові плачено по 44 до 48, лїпші по — до — с. за кільо.; — бракові по 40 с. до 42 с. за кільо.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Тієнтсін 2 марта. Як зачувати кілька тисячів француского войска має вернути до Франциї.

Берлин 2 марта. Ґр. Вальдерзе доносить з Пекину, що піхота з Тієнтсіну наткнула ся дня дня 25 лютого на шайку розбишаків і розігнала їх убивши до 100 людий. З европейских вояків ранені два.

Сінґапоре 2 марта. Тутешний порт оголошено за навіщений джумою.

Константинополь 2 марта. Як доносять з Монастира арештовано там богато болгарских учителів і сьвящеників.

Льондон 2 марта. Daily News доносять, що Бота заявив, що лише під деякими услівями готовий піддати ся. Переговори з Кіченером тревають дальше. Жінка Боти привезла Кіченерови лист, котрий служить підставою до переговорів.

Надіслане.

— **З живого і мертвого новелї** Евгена Мандичевского, дістати можна в руских книгарнях і у автора: площа Академична ч. 4 II. поверх, по цїнї 1 Кор. за брошур. і 1 К. 30 с. за оправлену книжочку

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

шого, як куля в лоб. Єсли менї відмовиш о що тебе прошу, то пійду до дому і стріляю себе в правий висок... Умру з гадкою, що лишаю на сьвітї жінку і троє дїтей без одного су... Ну, сего болю, любий Массоне, можеш менї ощадити!

Я гадав, що він збожеволів і спитав себе: — В якій спосіб?

— Від кількох лїт — говорив він тихо дальше — перейшло богато гроший через мої руки. Я не щадив, бо гадав, що так буде йти дальше. А впрочім се-ж так солодко, окружати своїх любих всїми достатками! Але я був бодай на стілько осторожний, що обезпечив своє житє в користь жінки. Єсли умру природною смертию... самоубійство тут виключене... то моя жінка одержить 100.000 франків. Тепер слухай!... Ось ніж... бери!... Даю тобі мій годинник і мою мошонку... Ти пробєш менї серце.... Відтак розірвеш мою одїж, як би мене обрабовано... а тогдї втечеш як найскорше домів! Але не забудь кинути ножа! Завтра найдуть тут трупа обрабованого і моя жінка має хлїб.... Я знаю добре, що обманюю товариство, але оно має ще досить гроший, а я з Богом поладжусь... Для тебе се легка річ... Хочеш зробити сю прислугу твому старому поручникови?... Массоне, розумієш мене?

Очевидно, я єго розумів! Мороз перепяв мене до кости. Убити єго моєю рукою! Мого поручника! Мого одинокого приятеля! Ні... ні! Нїколи не мав би я відваги до того! Але він взяв мене за руку, молив мене, плакав... Нещастний добре знав, що я вкінци подам ся. Казав, що перед жінкою удав біль голови і що вийшов ніби на довший прохід... Чи-ж не міг легко лучити ся нічний напад... І знов благав і просив... аж я подав ся...

Ах, в послїдне стиснув я єму руку і поцїлував єго, а тогдї... вбив ніж просто в єго серце і утїк, як би на менї загорілась одежа... На краю моста Консерт кинув я ніж, годинник і мошонку в ріку, побіг домів і плакав цїлу ніч.

Стало ся, як сказав. Гадали, що тут лучило ся убійство за-для рабунку і панї Паскаль одержала суму, з котрої могла жити і дїти виховувати. Лише вид жінки, котру я зробив вдовою, стискав менї серце. Як страшно менї було, коли дїти обіймали мене, як і перше і цїлували менї руку, котра їх вітця убила! Сего не міг я перенести. Коли менї тут дали трафіку, приймив я єї зараз, щоби не бачити більше дїтий. Пишу до них деколи і знаю, що не зле їм дїєсь. Прецї мій злочин поміг їм!

— Але коли в ночи не можу спати, то питаю себе заєдно, чи добре я зробив, чи ні? А все-ж таки я не міг би був відмовити приятелеви сеї прислуги, і се знов мене успокоює. А як ви про се гадаєте, отче духовний?

Сьвященик подумав хвилю, відтак сказав:

— Єсли-б ви були при сповідници, сказав би я: „Жалуй за сей учинок, бо заповідь каже: Не убій!" Але тут подаю Вам руку, „Ви гарний чоловік".

Сьвященик відійшов. Але ті слова зробили Массонови приємність, і задумчиво поглянув він на чудове небо, засіяне зьвіздами, та сказав до себе:

„Чи добре я зробив? Здаєть ся так!"

Торговля вина ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЄРА у Львові

при ул. Краківскій ч. 9
продає вино шампаньске Иосифа Терлєй і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“ по дуже приступних цінах.

Тягнене . . . .
- - - невідклично
21-го марта 1901

Головна виграна
60.000 Кор.
вартости, готівкою
по відтягненю 20%.

Льоси
в користь Інвалідів
по 1 короні

поручають:
М. Йонаш, Віктор Хаєс і Сп-а, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, М. Файгенбавм, Сокаль і Лілієн, Самуелї і Ляндав, Авг. Шеленберг.

ПЕРШЕ ГАЛИЦКЕ
Товариство акций. для промислу хемічного
(давнійше „Спілки командитової“ ЮЛИЯ ВАНҐА)
у Львові ул. Косцюшка ч. 5 — поручає на сезон весняний
НАВОЗИ ШТУЧНІ
з ґаранцию змісту складників і по найнизших цінах.
Специяльний суперфосфат під **бараболї** уживаний з успіхом.
Звертаємо увагу, що продавані нами навози суть **виключно нашого власного виробу**, тому ґарантуємо так за походжене як і зміст складників.
Цінники зі способом уживаня висилає ся відворотно.

ТРАВА МЕДОВА·
(Holcus lanatus)
власної збірки в обшару двірского **Борівна,** насїнє сьвіже і певне на ґрунта сухі або мокрі, цїлком лихі, на пасовиска знаменита ростина, раз засіяна треває кілька лїт. **Один корець разом з мішком коштує 4 зр. а. в., при закупнї наряз 10 корцїв додає ся один корець даром; на вагу 100 клґр. 30 злр.** Замовленя доверше **Й. БУЛЬСЄВИЧ в Бохни.**

Інсерати
(„оповіщеня приватні“) до „Газети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх инших часописий принимає виключно лиш ново отворена „Агенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Агенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

„FOTOGRAFISCHE MITTHEILUNGEN“
одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотографії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зшитів) 3 марки 75 фениґ. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

АНТІН РУЛЬФ
ПОЗОЛОТНИК

виготовлює золоченя **престолів і іконостасів по церквах,** як також відновлює старі рами і виготовлює всї в обсяг золотництва входячі роботи.

Львів, ул. Личаківска ч. 10.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цїлком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстраций, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **153** ілюстраций хромолітоґр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній лїтературі, єсть лїтератским явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора мілїярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплетї, всї томи нараз на сплату по 3 зр. місячно.

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

З друкарнї В. Ловиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телєфона число 569).